

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 588/2021-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudcu Ivana Fiačana a sudkyne Jany Laššákovej prerokoval oznámenie sudcu I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Rastislava Kaššáka o dôvodoch jeho možného vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2265/2021 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Rastislav Kaššák **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2265/2021.
2. Toto uznesenie **n a d o b ũ d a** právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vedie pod sp. zn. Rvp 2265/2021 konanie o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazom generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. IV/1 GPt 848/21/1000-5 z 9. septembra 2021. Vec bola 5. novembra 2021 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi, ktorý je členom I. senátu ústavného súdu.

2. Sudca ústavného súdu [REDACTED] podľa § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) listom z 9. novembra 2021 adresovaným predsedovi

ústavného súdu oznámil existenciu dôvodu svojho vylúčenia z konania a rozhodovania v predmetnej veci. Týmto dôvodom má byť jeho pomer k sťažovateľke vyplývajúci zo skutočnosti, že od mája 2016 do októbra 2019 bol členom Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky – kde sťažovateľka zastávala funkciu podpredsedníčky – ktorá bola aj často predsedajúcou tohto orgánu. Sudca Rastislav Kaššák oznámil, že so sťažovateľkou nikdy nebol a ani nie je v priateľskom alebo v inom obdobnom kontakte.

3. Sudca Rastislav Kaššák uviedol, že uvedená skutočnosť môže vyvolávať pochybnosti o jeho objektívnej nezaujatosti, napriek tomu však zdôraznil, že jeho prístup k predmetnej veci a sťažovateľke „*zodpovedá plne povinnostiam vyplývajúcim z funkcie sudcu ústavného súdu*“, preto sa subjektívne necíti proti sťažovateľke zaujatý.

4. V závere listu sudca Rastislav Kaššák navrhol, aby bol vylúčený z konania a rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2265/2021 podľa § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.

5. Ústavný súd zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania.

6. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokovanej veci a k účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

7. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie

sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

8. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

9. V súlade s § 51 ods. 2 prvou vetou zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

10. Podľa čl. IV bodu 1 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 (ďalej len „rozvrh práce“) o vylúčení sudcu I. senátu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje II. senát v zložení určenom v čl. II bode 3.2 písm. b).

11. Pokynom predsedu ústavného súdu z 10. novembra 2021 bola vec pridelená II. senátu ústavného súdu, ktorý ju v súlade s citovaným článkom rozvrhu práce prerokoval v zložení Peter Molnár (predseda senátu a sudca spravodajca), sudca Ivan Fiačan a sudkyňa Jana Laššáková (ďalej len „námietkový senát“).

12. Z listu sudcu ústavného súdu Rastislava Kaššáka z 9. novembra 2021 vyplýva, že jeho oznámenie je splnením povinnosti podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde oznámiť skutočnosti, ktoré by mohli byť relevantné pri objektívnom teste nezaujatosti. Vo vzťahu k subjektívnej nestrannosti (osobné presvedčenie sudcu v danej veci) uviedol, že sa necíti byť zaujatý, hoci zároveň navrhol, aby bol vylúčený z rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2265/2021.

13. Aj pri zohľadnení sudcom akcentovanej tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESĽP je sudca vylúčený z prerokovania a rozhodovania vo veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „*sine ira et studio*“ (bez hnevu a snahy).

14. Podľa názoru námietkového senátu v skutočnosti, že sudca Rastislav Kaššák bol od mája 2016 do októbra 2019 členom Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky – kde sťažovateľka zastávala funkciu podpredsedníčky (v prípade neprítomnosti predsedu tohto orgánu mu i predsedala), nemožno i s prihliadnutím na absenciu akéhokoľvek bližšieho vzťahu k osobe sťažovateľky identifikovať intenzitu a závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu